

Textil v muzeu / Textilní ruční práce – zrcadlo ženského světa

(Správa z podujatia)

Júlia MARCINOVÁ

Technické muzeum v Brně v spolupráci s Komisi konzervátorů-restaurátorů Asociace muzeí a galerií České republiky sa v dňoch 4. – 5. júna 2019 stali organizátormi 15. ročníka konferencie pod názvom „*Textil v muzeu*“. Miestom konania bolo Technické múzeum v Brne, ktoré poskytovalo priestory vhodné nielen na vedeckú rozpravu ale aj na diskusiu a program, ktorý účastníci počas konferencie absolvovali. Okrem 29 prednášajúcich z rôznych inštitúcií boli v rámci sprievodného programu zabezpečené komentáre k vystaveným posterom priamo ich autormi, ktoré boli inštalované priamo v predsálí konferenčnej miestnosti. Každoročne je ústrednou témou konferencie textil ako taký, no vždy inak špecifikovaný, obsahujúci užšie analyzované témy. Tohtoročná téma bola prepojená na textilné ručné práce, ktoré boli symbolicky označené za zrkadlo ženského sveta. Konferenciu otvorila PhDr. Petra Mertová, Ph.D. – koordinátorka konferencie, ktorá pracuje na oddelení dokumentácie vedy a techniky. Zostavila pre aktívnych účastníkov, ale aj pre ostatných návštevníkov veľmi obsiahly program. Veľkým prínosom samotného podujatia je jeho vyprofilovanie na medziodborovú konferenciu. Podľa názvu sa môže zdať, že je konferencia určená pre etnológov alebo historikov pracujúcich v múzeách, no zostava prednášajúcich je oveľa pestršia. Odborní pracovníci múzeí, ktorí majú na tomto mieste nezastupiteľnú pozíciu, pripravili prednášky súvisiace s mravenčou prácou múzejníka so zameraním na textil a textilné techniky. Múzeá zastávajú markantný význam v zberateľskej a ochrannej činnosti smerovanej k muzeálnym zbierkam. Z radu vyčnieva najmä pojem tezaurovanie, ktorý múzeum stavia do pozície ochrannej inštitúcie s povinnosťou zachovať každý predmet v čo najautentickejšej podobe. To sa týka aj textilu, ktorý v sebe nesie špecifiká ochrany, reštaurovania a konzervovania. O to viac, ak nejde len o textilný kus ako taký, odevnú súčiastku, ale o drobné textilné techniky zahŕňajúce čipkárstvo, pleteniny, výšivky, tkanie na krosienkach a mnohé iné, ktorých zachovanie nie je len nevyhnutnosťou ale aj „svätou“ povinnosťou každého národa. Práve preto sa na pôjde Technického múzea už 15 rokov stretávajú odborníci pracujúcich v múzeách a galériách, na vysokoškolských pracoviskách, v reštaurátorských a konzervátorských dielňach, v pamiatkových ústavoch ale aj v knižniciach, ktorých účasť a pozícia na takomto type edukačno-vedeckého podujatia je nenahraditeľná. Konferencia poskytla účastníkom množstvo zaujímavých tém, ktoré boli v jednotlivých blokoch usporiadané tematicky ale zároveň poskytovali pohľad na jednu tému v diachrónnom slede. V rôznych témach sa

prednášajúci dostávali od analýzy odevnej problematiky a textilných techník približne od 16. storočia až do súčasnosti.

Pohľadom na súčasnú tvorbu, stav v múzeách či činnosť kultúrnych a vedeckých inštitúcií sa však aktívna debata neskončila. Účastníci konferencie veľmi promptne reagovali na otázky venované nutnosti ďalšej systematickej práce odborníkov k daným témam a nastoľovala oblasti, ktoré by v súčasnosti a najmä v budúcnosti nemali ostať opomenuté. Reflexia textilnej tvorby má mať v súčasných otázkach nehmotného kultúrneho dedičstva kardinálny priestor. Ten je možné smerovať nielen do okruhu odborníkov venujúcich sa textilnej tvorbe alebo jej zachovávaní. Relevantný význam má edukácia smerom k laickej verejnosti, ktorú aj odborná verejnosť chápe ako dôležité médium v uchovávaní dedičstva. Nutnosť aktívnej účasti vedeckej aj laickej verejnosti na takomto type podujatí je preto viac než potrebná. Otvára nové témy, dáva podnety na riešenie aktuálnych otázok a nezatvára dvere ani nad tým, čo na prvý pohľad vyzerá byť dávno vyriešené, zabudnuté alebo odpísané.

Aj po dvojdnovej konferencii nasýtenej vedecko-odbornou činnosťou prednášajúcich bolo každému účastníkovi zrejmé, že téma textilu nikdy nemôže byť uzavretá. Neustále nachádzame inovatívne prístupy k chápaniu tém venovaných textilu a už počas týchto hodín bolo jasné, aké témy je nutné riešiť do budúcnosti. Tento typ kultúrneho dedičstva je nutné zachovať pre ďalšie generácie a je len na ľuďoch, akým smerom sa zachovávanie bude uberať a čo nové nám prinesie.